

NOWE STANDARDY

MSSF 7 – kolejne zmiany

Ciąg dalszy ze str. 1

Zgodnie z § 42C MSSF 7 ujawnianie informacji dotyczyć będzie tylko przeniesionych aktywów, w których jednostka utrzymuje zaangażowanie, rozumiane jako zachowanie jakichkolwiek praw lub obowiązków związanych z przeniesionym składnikiem aktywów finansowych lub uzyskanie jakiegokolwiek nowego umownego prawa lub obowiązku związanego z przeniesionymi aktywami.

Pozycje, które nie stanowią utrzymania zaangażowania, to:

- zwykłe oświadczenia i gwarancje związane z przeniesieniami mającymi charakter oszustwa oraz z koncepcjami zasadności, dobrej wiary i uczciwych transakcji, które mogłyby unieważnić przeniesienie w rezultacie postępowania na drodze sądowej;
- umowy terminowe typu forward, opcje i inne rodzaje kontraktów, które zakładają odkupienie przeniesionego składnika aktywów finansowych, w przypadku których cena umowna (lub cena wykonania) jest wartością godziwą przeniesionego składnika aktywów finansowych;
- porozumienie, w ramach którego jednostka zachowuje umowne prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale przyjmuje na siebie umowny obowiązek przekaza-

nia przepływów pieniężnych jednemu lub większej liczbie odbiorców, przy czym spełnione są określone w § 19 pkt a–c MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* warunki uznania transakcji za przeniesienie składnika aktywów.

Jak wynika z § B29–B31 MSSF 7 (załącznik B *Objaśnienia stosowania*), oceny utrzymania zaangażowania w przeniesionym składniku aktywów finansowych dokonuje się na poziomie jednostki sprawozdawczej. To oznacza, że jednostka zależna – gdy przenosi na niepowiązaną stronę trzecią składnik aktywów finansowych, w którym jednostka dominująca utrzymuje zaangażowanie – nie uwzględnia tego zaangażowania w swoim samodzielnym sprawozdaniu finansowym (tj. gdy jednostka zależna jest jednostką sprawozdawczą). Jednostka dominująca musi natomiast ujawnić utrzymane zaangażowanie – swoje lub innego członka grupy kapitałowej – w składniku aktywów finansowych przeniesionym przez jej jednostkę zależną, określając, czy utrzymuje zaangażowanie w przeniesionym składniku aktywów w swoim skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym (tj. gdy jednostka sprawozdawcza jest grupą kapitałową).

Jednostka nie utrzymuje zaangażowania w przeniesionym składniku aktywów finansowych, gdy:

- w ramach przeniesienia nie zachowuje żadnych umownych praw lub

obowiązków związanych z przeniesionym składnikiem aktywów finansowych,

- nie nabywa nowych umownych praw lub obowiązków związanych z przeniesionym składnikiem aktywów finansowych,
- nie ma udziału w przyszłych wynikach przeniesionego składnika aktywów finansowych,
- nie posiada obowiązku dokonywania w przyszłości w jakichkolwiek okolicznościach płatności w odniesieniu do przeniesionego składnika aktywów finansowych.

Utrzymanie zaangażowania w przeniesionym składniku aktywów finansowych może wynikać z postanowień umownych umowy przeniesienia albo osobnej umowy zawartej ze stroną otrzymującą lub stroną trzecią w związku z przeniesieniem.

W przypadku przeniesionych aktywów finansowych, które jednostka wyłącza z bilansu tylko w pewnej części, ujawnieniu podlegają (§ 42D MSSF 7):

- charakter przeniesionych aktywów;
- charakter ryzyka właścicielskiego, na jakie jednostka jest narażona, i charakter korzyści właścicielskich, jakie uzyskuje;
- opis charakteru relacji między przeniesionymi aktywami a powiązanimi z nimi zobowiązaniami, w tym ograniczeń wynikających z przeniesienia, dotyczących wykorzystania przez jednostkę sprawozdawczą przeniesionych aktywów;
- wykaz określający wartość godziwą przeniesionych aktywów, wartość godziwą powiązanych z nimi zobowiązań oraz pozycję netto (różnicę między wartością godziwą przeniesionych aktywów a powiązanych z nimi zobowiązań) – jeżeli kontrahent (kontrahenci) w stosunku do powiązanych zobowiązań odwołuje (odwołują) się tylko do przeniesionych aktywów;
- wartości bilansowe przeniesionych aktywów finansowych i powiązanych z nimi zobowiązań – jeżeli jednostka nadal ujmuje w bilansie wszystkie przeniesione aktywa;

Od redaktora

Szanowny Czytelniku,

początek roku to okres wyjątkowej pracy związanej m.in. z przygotowaniem sprawozdań finansowych. Aby ułatwić Ci to zadanie, w tym wydaniu „Nowych Standardów Sprawozdawczości” zamieściliśmy artykuł omawiający najczęstsze błędy wykrywane przez biegłych rewidentów w trakcie badania jednostkowych sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z ustawą o rachunkowości lub zgodnie MSSF.

Ponadto polecam materiał poświęcony zmianom w MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie*

informacji, które zostały wprowadzone w listopadzie 2011 r. i będą miały zastosowanie w odniesieniu do lat obrotowych rozpoczynających się 1 lipca 2011 r. lub później. Celem nowych regulacji jest ułatwienie użytkownikom sprawozdań finansowych oceny ryzyka związanego z przeniesieniami aktywów finansowych oraz wpływu tego ryzyka na sytuację finansową jednostki, a także zapewnienie większej przejrzystości w zakresie sprawozdawczości dotyczącej transakcji przeniesienia aktywów finansowych.

Interesującej lektury!

Małgorzata Pilewicz
redaktor naczelna

- wartość bilansowa ogółem pierwotnych aktywów przed przeniesieniem, wartość bilansowa aktywów, które jednostka nadal ujmuje, i wartość bilansowa powiązanych z nimi zobowiązań – jeżeli jednostka nadal ujmuje w bilansie aktywa w stopniu, w jakim utrzymuje zaangażowanie (§ 20 pkt c ppkt ii oraz § 30 MSR 39).

Te informacje wymagają ujawnienia na każdy dzień sprawozdawczy, w którym jednostka ujmuje przeniesione aktywa, bez względu na to, kiedy nastąpiło przeniesienie.

Dla przeniesionych aktywów finansowych, które są wyłączone z bilansu w całości, należy zaś ujawnić (§ 42E MSSF 7):

- wartość bilansową aktywów i zobowiązań, które są ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jednostki i stanowią utrzymane zaangażowanie jednostki w wyłączonych aktywach finansowych, oraz pozycje, w których ujmowane są wartości bilansowe tych aktywów i zobowiązań;
- wartość godziwą aktywów i zobowiązań, które stanowią utrzymane zaangażowanie jednostki w wyłączonych aktywach finansowych;
- kwotę, która najlepiej oddaje maksymalną ekspozycję jednostki na stratę z tytułu utrzymanego zaangażowania w wyłączonych aktywach finansowych, oraz informację o sposobie ustalenia maksymalnej ekspozycji na stratę;
- niedyskontowane wpływy środków pieniężnych, które byłyby lub mogłyby być wymagane do odkupienia wyłączonych aktywów finansowych (np. cena wyjściowa w umowie opcji), lub inne kwoty należne stronie otrzymującej z tytułu przeniesionych aktywów; jeżeli wpływy środków pieniężnych są zmienne, ujawniona kwota powinna bazować na warunkach, jakie istnieją na każdy dzień sprawozdawczy;
- analizę terminów wymagalności dotyczącą niedyskontowanych wpływów środków pieniężnych,

które byłyby lub mogłyby być wymagane do odkupienia wyłączonych aktywów finansowych lub innych kwot należnych stronie otrzymującej z tytułu przeniesionych aktywów, pokazującą pozostałe umowne terminy wymagalności w odniesieniu do utrzymanego zaangażowania jednostki (wybór przedziałów czasowych zależy od osądu jednostki, powinien on jednak precyzyjnie oddzielić pierwszy termin, w którym od jednostki może być wymagana płatność lub w którym jednostka może mieć pozwolenie na dokonanie płatności);

- informacje jakościowe wyjaśniające i potwierdzające ujawniane informacje ilościowe wymagane w powyższych punktach, obejmujące przede wszystkim opis ryzyka, na które narażona jest jednostka, w tym:
 - opis sposobu zarządzania ryzykiem związanym z utrzymywaniem zaangażowaniem w aktywa finansowe;
 - ujawnienie, czy jednostka musi ponosić straty wobec stron trzecich, oraz ranking i kwoty strat ponoszonych przez strony, których udziały plasują się poniżej udziału jednostki w składniku aktywów;
 - opis wszelkich czynników sprawczych związanych z obowiązkami udzielania wsparcia finansowego lub odkupienia przeniesionego składnika aktywów finansowych.

Istotne będzie zatem ujawnianie informacji jakościowych i ilościowych w odniesieniu do każdego z rodzaju utrzymywanego zaangażowania w aktywach finansowych wyłączonych z bilansu. Prezentacja utrzymywanego zaangażowania powinna być dokonana według rodzajów ryzyka ponoszonego przez jednostkę. To oznacza, że informacje mogą być grupowane np. dla utrzymywanego zaangażowania według rodzaju instrumentu finansowego (np. gwarancje, opcje kupna) lub według rodzaju przeniesienia (np. faktoring należności, seku-

rytyzacja oraz pożyczki papierów wartościowych). Ponadto w odniesieniu do każdego rodzaju utrzymywanego zaangażowania w przeniesione aktywa finansowe jednostka powinna ujawniać:

- zysk lub stratę na dzień przeniesienia aktywów – w celu pokazania, czy ich częściowe wyłączenie z bilansu miało wpływ na ich wartość godziwą;
- ujęte przychody i koszty – w okresie sprawozdawczym i narastająco – związane z utrzymanym zaangażowaniem jednostki w wyłączonych aktywach finansowych (np. zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych);
- w przypadku gdy całkowita kwota przychodów z przeniesień (kwalifikujących się do wyłączenia) w okresie sprawozdawczym nie jest równomiernie rozłożona w całym okresie sprawozdawczym (np. gdy znaczna część przeniesień przypada na ostatnie dni okresu sprawozdawczego):
 - kiedy w trakcie okresu sprawozdawczego nastąpiła największa część przeniesień,
 - ujętą kwotę (np. powiązane zyski lub straty) z tytułu przeniesień w danej części okresu sprawozdawczego,
 - całkowitą kwotę przychodów z przeniesień w danej części okresu sprawozdawczego.

Powyższe informacje obowiązkowo należy ujawniać w odniesieniu do każdego okresu, dla którego sporządzane jest sprawozdanie z całkowitych dochodów.

Omówiony powyżej zakres ujawnień nie wyczerpuje wszystkich możliwych sytuacji, więc w celu wypełnienia obowiązków informacyjnych jednostka powinna również ujawnić dodatkowe informacje umożliwiające rzetelną ocenę jej sprawozdania finansowego.

Piotr Ligorowski

starszy konsultant,

ECA Sereďyński i Partnerzy sp. z o.o.